

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพ
แบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
Model of Causal Relationships That Influence the Success of Holistic
Health Care Businesses in Bangkok and Metropolitan Area

นันทวี พิทักษ์ธีระธรรม¹ และ วิชากร เสงษ์ภูิกุล²

Nuntawee Pitakteeratham¹ and Vichakorn Kengsadeekul²

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Doctor of Philosophy Program in Business Administration, South-East Asia University, Thailand

Corresponding Author, Email: bmsitthiwat@gmail.com¹

Received: 2025-10-10; Revised: 2025-10-31; Accepted: 2025-10-31

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมจัดการ และขีดความสามารถในการแข่งขัน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมจัดการ และขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยเชิงปริมาณมีกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารระดับกลางขึ้นไปของธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 300 ตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้หลักเกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรสังเกตสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากกระทรวงสาธารณสุข และตัวแทนผู้ประกอบการธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 13 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ขีดความสามารถในการแข่งขัน มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นวัตกรรมจัดการ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ 2) นวัตกรรมจัดการ ที่มีค่าอิทธิพลรวมต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มากที่สุดรองลงมาคือ ขีดความสามารถในการแข่งขัน และ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ลำดับ และ 3) แนวทางความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หรือเป็นแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นหรือเรียกว่า “MCTS Model” ที่ต้องมุ่งเน้นการเงิน ลูกค้านักบริหารจัดการภายใน และการเรียนรู้และการพัฒนา

คำสำคัญ: ความสำเร็จธุรกิจ, การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, นวัตกรรมจัดการ

Abstract

This research aimed to 1) study the success of holistic healthcare businesses in Bangkok and Metropolitan Area, transformational leadership, management innovation, and competitiveness; 2) study the causal factors of transformational leadership, management

innovation, and competitiveness that influence the success of holistic healthcare businesses in Bangkok and Metropolitan Area; and 3) propose strategies for enhancing the success of holistic healthcare businesses in Bangkok and Metropolitan Area. The quantitative study sampled 300 middle-level executives and above in holistic healthcare businesses in Bangkok and Metropolitan Area. The sample size was determined using a 20-fold criterion for the observed variable. Stratified random sampling was used to collect data. Questionnaires were used for data collection and structural equation modeling was used for data analysis. For the qualitative study, in-depth interviews were conducted with 13 officials from the Ministry of Public Health and representatives of holistic healthcare businesses in Bangkok and Metropolitan Area. Data were analyzed using content analysis. The results showed that 1) competitiveness was the most important factor, followed by the success of holistic healthcare businesses in Bangkok and Metropolitan Area, management innovation, and transformational leadership, respectively. 2) management innovation was the most important factor. The factors that have the highest influence on the success of the holistic healthcare business in Bangkok and Metropolitan Area are competitiveness and transformational leadership, respectively, and 3) the guidelines for success of the holistic healthcare business in Bangkok and Metropolitan Area, or a model developed or called the "MCTS Model" that must focus on finance, customers, internal management processes, and learning and development.

Keywords: Business Success, Increasing Competitiveness, Transformational Leadership, Management Innovation

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ความเจริญทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจขยายตัวอย่างรวดเร็ว วิถีชีวิตของผู้คนได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานครและปริมณฑล การดำเนินชีวิตที่เต็มไปด้วยความเร่งรีบการแข่งขันสูง และความเครียดจากการทำงาน ส่งผลให้ประชาชนเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพมากขึ้น อีกทั้ง ในศตวรรษที่ 21 โลกเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านสุขภาพที่ได้รับผลกระทบจากภาวะโลกร้อน โรคอุบัติใหม่ และวิถีชีวิตที่เร่งรีบของผู้คนในยุคดิจิทัล ทำให้แนวโน้มการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน (Preventive Health Care) และการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม (Holistic Health Care) ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระดับโลก (World Health Organization, 2024) แนวคิดดังกล่าวมุ่งเน้นการดูแลร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณไปพร้อมกัน โดยมองมนุษย์ในมิติที่สมบูรณ์และสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว (ศศิธร ไชยประสิทธิ์, 2564)

ในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ตลาดธุรกิจสุขภาพและความเป็นอยู่ดี (Wellness Economy) มีมูลค่ามากกว่า 4.9 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2565 และคาดว่าจะเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 17 ต่อปี (Global Wellness Institute, 2023) ขณะที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีศักยภาพสูงด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health & Wellness Tourism) และเป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพของภูมิภาคเอเชีย (กระทรวงสาธารณสุข, 2566) โดยเฉพาะบริการ “สุขภาพแบบองค์รวม” ที่ผสมผสานการแพทย์สมัยใหม่ การแพทย์แผน

ไทย และการแพทย์ทางเลือกเข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมสุขภาพเชิงรุกและฟื้นฟูสมรรถภาพชีวิต (โรงพยาบาลกรุงเทพ อินเตอร์เนชั่นแนล, 2565)

ปัจจุบันมีธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวม เข้ามามีบทบาทสำคัญในการให้บริการ เพื่อดูแลผู้ป่วยเป็น ศูนย์กลางนอกเหนือจากมุมมองการรักษาของแพทย์แล้ว แนวทางการวางแผนของผู้ป่วยแต่ละรายยังขึ้นอยู่กับ ความต้องการและความพึงพอใจของผู้ป่วยเป็นสำคัญ เพื่อเป็นการให้บริการดูแลรักษาที่สมบูรณ์แบบ และอำนวยความสะดวกโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมที่ประสบความสำเร็จ อาทิเช่น โรงพยาบาลกรุงเทพอินเตอร์เนชั่นแนล โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ (BH) โรงพยาบาลกรุงเทพดุสิตเวชการ (BDMS) โรงพยาบาลปิยะเวท และศูนย์ดูแลสุขภาพเอกชนที่มีจำนวนเพิ่ม มากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งธุรกิจการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมจึงมีการเติบโตมากกว่าร้อยละ 100 และเข้ามามี บทบาทสำคัญในการดูแลสุขภาพ ที่มุ่งเน้นการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม การป้องกันก่อนที่จะมีอาการเจ็บป่วย และวิเคราะห์ ดูแล ลงลึกในรายละเอียดของร่างกาย ฟื้นฟูความเสื่อมของสุขภาพ และปรับสมดุลให้กับร่างกาย ของมนุษย์แบบเฉพาะบุคคล เพื่อให้กลไกต่าง ๆ ในร่างกายสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วรชาติ ทวยเจริญ, 2564)

การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมเป็นหลักการสำคัญเพื่อให้บริการทางการแพทย์ที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการดูแลและรักษาแบบบูรณาการ ครอบคลุมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ อันส่งผลต่อคุณภาพชีวิต การดูแลแบบบูรณาการองค์รวมเป็นการให้บริการดูแลผู้ป่วยทั้งขณะที่รักษาตัว หรือทำนัดเฉพาะทางกับแพทย์ สาขาที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ป่วยไม่ต้องมีการเดินทางไปพบแพทย์ที่ศูนย์ต่างๆ ซึ่งอาจทำให้เสียเวลาและเกิดความไม่ สะดวก ยกเว้นในบางกรณีที่ต้องมีการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการแพทย์พิเศษเพิ่มเติม ที่ไม่สามารถ เคลื่อนย้าย แต่จะมีบริการทำนัดพร้อมนำส่งไปยังศูนย์นั้น ๆ (โรงพยาบาลกรุงเทพอินเตอร์เนชั่นแนล, 2565) คำว่า "องค์รวม" หรือ Holistic มาจากคำว่า Holos หรือ Whole ในภาษากรีก หมายความว่า ความเป็นจริง ทั้งหมด หรือความสมบูรณ์ทั้งหมดของสรรพสิ่ง (Wholeness) มีเอกลักษณ์และเอกภาพ (Unity) ที่ไม่อาจ แยกแยกได้ สุขภาพองค์รวม เน้นการมอง "สุขภาพ" ที่นอกจากทางกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณแล้ว ยังมี ความหมายถึงสุขภาพที่เชื่อมโยงกับเงื่อนไขและและบริบทต่าง ๆ ที่แวดล้อมมีการพึ่งพิงซึ่งกันและกัน ในระหว่างสุขภาพในปัจจุบันบุคคล ระดับสังคม และระบบนิเวศวิทยา โดยเห็นว่าสิ่งที่ไม่เอื้อต่อสุขภาพของ บุคคลทั่วไปย่อมไม่เป็นคุณต่อสังคมและระบบนิเวศวิทยาด้วยเช่นกัน (ศศิธร ไชยประสิทธิ์, 2564) หัวใจสำคัญ ของสุขภาพแบบองค์รวม (Holistic health) คือ การที่บุคคลสามารถดูแลตนเอง โดยพัฒนาทัศนคติและแบบ แผนการมีสุขภาพดี (Healthy lifestyle) และมีตนเองกำหนด เป็นผู้รับผล และเป็นผู้ประเมินสุขภาพตนเอง (รุจิฉาน อรรถสิษฐ์, 2564)

จากความสำคัญของการตระหนักของผู้ป่วยเกี่ยวกับสุขภาพ ส่งผลให้ผู้ป่วยหันมาใส่ใจดูแลสุขภาพของ องค์รวมมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมี โรงพยาบาลและสถาบันต่าง ๆ เปิดศูนย์ดูแลสุขภาพแบบองค์รวมเป็น จำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งธุรกิจเหล่านี้ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี ของผู้ป่วยที่ต้องการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ซึ่งจะสังเกตได้จากในปี 2566 เศรษฐกิจเพื่อสุขภาพของโลก (Global wellness economy) ยังมีมูลค่าสูงถึง 145 ล้านบาท ส่วนในปี 2565 มีมูลค่าอยู่ที่ 178.85 ล้าน บาท นอกจากนั้นยังคาดการณ์ว่า ในปี 2567-2568 ธุรกิจเกี่ยวกับสปาจะเติบโตโดยเฉลี่ยต่ออยู่ที่ร้อยละ 17 ส่วนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจะเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 20.9 และธุรกิจการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมเติบโตร้อยละ 52 ซึ่งมีอัตราเติบโตสูงชัน เพราะธุรกิจสุขภาพแบบองค์รวม เป็นการดูแลสุขภาพของคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่วัย เด็ก วัยทำงาน ไปจนถึงผู้สูงอายุ เป็นการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันสำหรับผู้ที่ไม่ป่วย หรือมีความผิดปกติเล็กน้อย โดยการธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมยังครอบคลุมเศรษฐกิจต่าง ๆ อีกหลายภาคส่วน เช่น การท่องเที่ยว เวชศาสตร์ป้องกัน โภชนาการเพื่อสุขภาพ สปา การชะลอวัย การออกกำลังกายและจิตใจ การรับประทาน

อาหารเพื่อสุขภาพโภชนาการ และการลดน้ำหนัก การดูแลส่วนบุคคล ความงาม รวมทั้งการแพทย์แผนดั้งเดิม และการแพทย์ทางเลือก และอสังหาริมทรัพย์เพื่อสุขภาพ เป็นต้น (พิจักษ์ วงศ์วิชัย, 2566)

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ธุรกิจการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมหลายองค์กรประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และธุรกิจมีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งผู้นำองค์กรมีบทบาทกำหนดทิศทางนโยบาย และนำพาองค์กรก้าวเข้าสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่ผู้นำยุคใหม่ต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน โดยจากงานวิจัยเกี่ยวกับผู้นำและความเครียด พบว่า ผู้นำร้อยละ 88 บอกว่า งานคือต้นเหตุแห่งความเครียด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานในบทบาทผู้นำองค์กร, ผู้นำร้อยละ 66 เชื่อว่าตนเองเครียดกว่าเดิม 5 ปีที่แล้ว และผู้นำร้อยละ 60 มองว่าองค์กรไม่ได้เตรียมเครื่องมือ หรือวิธีการเพื่อช่วยเหลือการจัดการกับความเครียดในองค์กร ดังนั้นการจะดูแลสุขภาพแบบองค์รวมได้นั้นองค์กรต้องเปลี่ยนแปลงในตัวผู้นำ ในการเป็นต้นแบบในเชิงพฤติกรรม เพื่อส่งต่อแรงบันดาลใจไปสู่คนในองค์กร ซึ่งในองค์กรต้องมีการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ในการขับเคลื่อน ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน เนื่องจากคนในองค์กรมีสุขภาพดี และมีความสุขในการใช้ชีวิต จึงทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ซึ่งปัจจุบัน “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership)” กลายเป็นหัวใจสำคัญที่ผลักดันให้องค์กรสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์สามารถสร้างแรงบันดาลใจแก่บุคลากร กระตุ้นให้เกิดการคิดเชิงสร้างสรรค์ และนำพาองค์กรสู่เป้าหมายร่วมกันได้ (Bass & Riggio, 2016) ในธุรกิจสุขภาพแบบองค์รวม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงมีความสำคัญต่อการปรับใช้แนวทางการบริหารและการบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการบริหารทีมงานให้สามารถสร้างสรรค์บริการที่มีคุณภาพและรักษาความพึงพอใจของลูกค้าในระยะยาว

นอกจากนี้ “นวัตกรรมการจัดการ (Management Innovation)” ยังเป็นกลไกสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ (Hamel, 2016) การนำนวัตกรรมด้านเทคโนโลยี เช่น ระบบจองคิวอัตโนมัติ การวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้าผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล และการพัฒนาระบบบริการเฉพาะบุคคล (Personalized Wellness) เข้ามาใช้ในการกระบวนการบริหาร ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และยกระดับคุณภาพบริการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของธุรกิจ (Damanpour, 2020) ธุรกิจสุขภาพที่สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่องจะมีโอกาสขยายตลาดและสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง ในขณะเดียวกัน “ขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitive Capability)” ถือเป็นผลลัพธ์เชิงยุทธศาสตร์ที่เกิดจากภาวะผู้นำและนวัตกรรมจัดการที่มีประสิทธิภาพ (Porter, 2019) ธุรกิจสุขภาพแบบองค์รวมที่สามารถพัฒนาโครงสร้างองค์กร ระบบบริการ และบุคลากรให้มีศักยภาพสูง ย่อมมีความสามารถในการสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ลดต้นทุนการดำเนินงาน และขยายส่วนแบ่งทางการตลาดได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นในตลาดบริการสุขภาพทำให้องค์กรจำเป็นต้องปรับตัวอยู่เสมอ เพื่อรักษาความได้เปรียบทางการแข่งขันในระดับประเทศและระดับภูมิภาค

จากความสำคัญของการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมข้างต้น ซึ่งมีธุรกิจการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรุงเทพและปริมณฑล อีกทั้งธุรกิจสุขภาพในประเทศไทยมีโอกาสดิบโตอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก รวมถึงทั่วโลก ซึ่งเป็นจุดเด่นที่ประเทศไทย สามารถจะพัฒนาและอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งในปัจจุบันธุรกิจสุขภาพมีการแข่งขันรุนแรงมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจประเภทเดียวกันให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมจัดการ และขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อเสนอแนวการเสริมสร้างความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสำเร็จของธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวม การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมเป็นการดูแลผู้รับบริการแบบมองให้ครบทุกด้านของความเป็นมนุษย์ ไม่แยกส่วน ให้การดูแลโดยคำนึงถึงองค์ประกอบในร่างกาย ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ไม่ได้พิจารณาเฉพาะโรคที่เป็นหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย แต่พิจารณาจากความสัมพันธ์ของทั้ง 4 ด้านให้มีภาวะสมดุล คงไว้ซึ่งความมีสุขภาพที่ดี โดยให้ความหมายของแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านร่างกาย (Physical) คือ ให้การดูแลที่เน้นให้ร่างกายมีความแข็งแรง มีพลังกำลังที่สมบูรณ์ 2) ด้านจิตใจ (Mental) คือ การมีสุขภาพจิตที่ดี มีความสุข ปราศจากความเครียด สามารถปรับตัวต่อทุกสภาวะของร่างกายได้ดี มีความคิดความอ่านได้เหมาะสมตามวัย 3) ด้านสังคม (Social) คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข และมีระบบบริการที่ดี มีแหล่งช่วยเหลือที่เหมาะสม และ 4) ด้านจิตวิญญาณ (Spiritual) หรืออาจหมายถึงด้านปัญญา คือ การมีความสุขที่เกิดจากความเข้าใจความเป็นจริงของชีวิต ความเชื่อต่างๆ ที่ส่งผลต่อสุขภาพกายและใจ

นอกจากนั้นการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมไม่ได้หมายถึงการไม่มีโรคหรือการไม่เจ็บป่วย แต่เป็นการที่บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ภายใต้การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมซึ่งประกอบด้วย 5 มิติ ได้แก่ สุขภาพกาย สุขภาพจิต สังคม จิตวิญญาณ และจิตปัญญา การสร้างสมดุลให้กับองค์ประกอบเหล่านี้ จะทำให้เราใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้ 1) สุขภาพกาย เมื่อมีความเจ็บป่วยหรือมีความผิดปกติเกิดขึ้นกับร่างกาย เราจะสามารถสังเกตถึงความผิดปกติเหล่านี้ได้ง่ายที่สุด กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพกายที่ดี ได้แก่ นอนหลับอย่างเพียงพอ ดื่มน้ำในปริมาณที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้ร่างกายขาดน้ำรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และไม่รับประทานของหวานหรือดื่มเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลมากเกินไปเลี่ยงการรับประทานอาหารแปรรูป ออกกำลังกายให้เหมาะสมกับวัยเพศและสภาพร่างกายอย่างน้อยวันละ 30 นาที งดสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2) สุขภาพจิต การดูแลสุขภาพจิตมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการดูแลสุขภาพกาย เพราะสุขภาพจิตที่ไม่ดีจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพโดยรวม เราสามารถจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวลได้ดังนี้ ทำสมาธิเป็นประจำเพื่อให้จิตใจสงบและสามารถโฟกัสกับสิ่งสำคัญในชีวิต เขียนบันทึกประจำวันเพื่อให้รู้เท่าทันความคิดและอารมณ์ของตัวเองจดบันทึกเรื่องราวดีๆ ในแต่ละวัน (Gratitude Journal) ออกกำลังกายเพื่อให้สมองหลั่งสารเอ็นโดรฟินที่ทำให้จิตใจผ่อนคลาย หากคุณรู้สึกว้าวุ่นกับปัญหาที่ไม่มีทางออก เราแนะนำให้คุณปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับการช่วยเหลือที่ถูกต้อง 3) สังคม มนุษย์ทุกคนต้องการอยู่ในสังคมที่ดีและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นเพื่อน ครอบครัว หรือชุมชนที่ตนเองอยู่ วิธีส่งเสริมสุขภาพองค์รวมทางสังคมได้แก่ ออกไปพบปะและใช้เวลากับเพื่อนหรือคนในครอบครัวให้มากขึ้น ไม่ใช่เพียงโทรคุยกันหรือส่งข้อความเท่านั้น มีส่วนร่วมกับสังคมหรือชุมชนที่ตนเองอยู่ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมอาสาสมัคร หรือกิจกรรมพัฒนาชุมชน และ 4) จิตวิญญาณ การฝึกจิตวิญญาณจะช่วยให้เราเชื่อมต่อกับจิตวิญญาณของตนเอง ทำให้เราเข้าใจความจริงของชีวิต เข้าใจธรรมชาติและสรรพสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา การทำความเข้าใจความจริงเหล่านี้ สามารถทำได้โดยการสวดภาวนาตามหลักศาสนาหรือการฝึกด้วยตัวเองก็ได้ เช่น

ใช้เวลากับธรรมชาติ ผีกสมาธิ เล่นโยคะ (โรงพยาบาลนารมย์, 2565) ดังนั้นความสำเร็จของธุรกิจการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมจึงมีความหมายดังนี้

ความสำเร็จของธุรกิจ เป็นความสามารถในการดำเนินธุรกิจให้ได้ผลที่น่าพึงพอใจหรือบรรลุเป้าหมาย ที่องค์กรกำหนดไว้ ซึ่งการบรรลุเป้าหมายในการดำเนินงาน เป็นวิธีการหนึ่งในการประเมินผลการดำเนินงาน ที่ช่วยให้ผู้บริหารมองเห็นภาพรวมในการดำเนินงานทั้งองค์กร เพื่อบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยความหมายของความสำเร็จขององค์กรมีดังนี้ ความสำเร็จขององค์กรนั้นเป็นการดำเนินการตามแผนงาน และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยนิตย สัมภาษณ์ (2560, p. 10) กล่าวว่า ความสำเร็จขององค์กร หมายถึง ความสามารถขององค์กรที่กำหนดแผนปฏิบัติงาน และดำเนินการตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย พงษ์รัตน์ เกษรแพทย์ (2560, pp. 10-21) กล่าวว่า ความสำเร็จขององค์กร หมายถึง ความสามารถในการบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้านการบริหาร ด้วยการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ และนันทกร อาจวิชัย (2561) กล่าวว่า ความสำเร็จขององค์กร หมายถึง ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ให้บรรลุผลตามที่ตั้งไว้ ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ความสำเร็จขององค์กร หมายถึง ความสามารถในการดำเนินธุรกิจให้บรรลุตามการวางแผนการจัดการ การดำเนินการตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพจนบรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นพฤติกรรมของ ผู้บริหารที่สามารถจูงใจผู้ตามให้ ปฏิบัติงาน พัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นกว่าที่คาดหวัง และมีศักยภาพมากขึ้น เกิดการตระหนักรู้ ในภารกิจและวิสัยทัศน์ขององค์กร จนสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีผู้นำเสนอเกี่ยวกับ ทฤษฎีภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลง ดังนี้ ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เริ่มต้นได้รับการพัฒนาจากการวิจัยเชิงบรรยายผู้นำ ทางการเมือง คือ เบอห์น (Yukl & Fleet, 1992; Burns, 1978; Leadership) อธิบายถึงภาวะผู้นำในเชิง กระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตาม และในทางกลับกันผู้ตามก็ส่งอิทธิพลต่อการแก้ไขพฤติกรรมของผู้นำ เช่นเดียวกัน ทฤษฎีของเบอห์น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงพยายามยกระดับการตระหนักรู้ของผู้ตาม โดยการ ยกระดับแนวความคิด และค่านิยมทางสังคมให้สูงขึ้น เช่น ความยุติธรรม สันติภาพ โดยไม่ยึดตามอารมณ์ เช่น ผู้นำจะทำให้ผู้ตามมีแนวคิดจากตัวตนในทุกวัน ไปสู่ตัวตนที่ดีกว่า เบอห์นมีแนวคิดที่ว่า ภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงอาจจะมีการแสดงออกโดยผู้ใดก็ได้ในองค์กรทุกตำแหน่ง ทฤษฎีภาวะผู้นำเปลี่ยนแปลงของ Bass & Avolio (2018) ได้ใช้คำว่า การมีอิทธิพลมีอุดมการณ์ แทนคำว่า การสร้างบารมี ซึ่งหมายถึงการมีอิทธิพล เกี่ยวกับอุดมการณ์ที่ระดับสูงสุดของจริยธรรม คือความไม่เห็นแก่ตัว

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนวัตกรรมจัดการ นวัตกรรมเป็นผลมาจากการประมวลผลข้อมูลและความ เชี่ยวชาญที่มุ่งเน้นไปที่บางอย่างหัวข้อ (Ritala et al., 2018) การกำหนดความคิดและการดำเนินการตาม แนวคิดเหล่านั้นเป็นสองอย่างด้านกระบวนการสร้างนวัตกรรมในการทำงาน (Niesen et al., 2019) กระบวนการผลิตความคิดใหม่เพื่อตอบสนองก็เรียก ปัญหาหรืออุปสรรคในการงานรูปแบบการนำวิธีการ ใหม่ ๆ มาใช้ในงานประจำและการนำแนวคิดใหม่ไปใช้ (Sudibjo & Prameswari, 2021) De Jong & Den Hartog (2018) ตอกย้ำบทบาทดังกล่าวของบุคคลหรือพนักงานในงานนวัตกรรมพฤติกรรม ซึ่งแสดงว่า พนักงานไปนอกเหนือจากงานประจำที่เกิดขึ้นในกลุ่มหรือองค์กร เพื่อค้นหาเทคโนโลยีใหม่ล่าสุดสนับสนุน วิธีการใหม่ในการบรรลุเป้าหมาย ดำเนินการวิธีการทำงานปัจจุบันและรักษาความปลอดภัยทรัพยากรให้ สนับสนุนแนวคิดดั้งเดิมของพวกเขา การคิดค้นสูงรูปแบบ การตรวจจับความยากลำบากทั้งในปัจจุบันและ อนาคตแสวงหาโอกาส ตรวจสอบช่องว่างการปฏิบัติงานและมองหาแนวทางปัจจุบันเพื่อแก้ไขปัญหาลำดับนี้ ช่องว่างและปัญหาล้วนเป็นส่วนหนึ่งของงานนวัตกรรมพฤติกรรม (Afsar et al., 2020; Masyhuri et al.,

2021) พนักงานที่มีส่วนร่วมในพฤติกรรมการทำงานที่เป็นนวัตกรรมใหม่ สามารถรับรู้สภาพการทำงานใหม่ได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนวคิดเดิมให้ปรับปรุงบริการและสินค้า (Afsar et al., 2020) คุณลักษณะของพฤติกรรมนวัตกรรมเป็นปัญหาการสำรวจ การสร้างความคิด การสนับสนุนความคิด และดำเนินการตามความคิดสร้างสรรค์ (Bos-Nehles et al., 2017) ขั้นตอนการสำรวจความคิดของนวัตกรรม กระบวนการเกี่ยวข้องกับการสำรวจโอกาส ที่นี้แนวทางใหม่ในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่และมีการแสวงหาบริการ (Ornek & Ayas, 2018) นี้เวทีประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งกระบวนการของบริษัทและการค้นหาทางเลือกอื่น ผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ขั้นตอนนี้รวมถึงการวิจัยตลาดที่กว้างขวางและความคิดเห็นของลูกค้าการประเมิน เป็นผลให้เป็นที่ชัดเจนว่าประเภทใดจำเป็นต้องมีนวัตกรรม ขั้นตอนที่สองคือการกำหนดแนวคิดการสำรวจหลังจากได้ตำแหน่งและเส้นทางที่จะเดินทางแล้วกำหนด (De Jong & Den Hartog, 2020)

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันความสามารถในการแข่งขันเป็นประเด็นที่นักวิชาการทั่วโลกให้ความสำคัญเพราะเป็นตัวชี้วัดอย่างหนึ่งที่บ่งบอกถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศ นักวิชาการหลายคนได้นิยามความหมายของความสามารถในการแข่งขันในมิติที่แตกต่างกันดังนี้ Porter (2019) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแข่งขันของประเทศขึ้นอยู่กับความสามารถของอุตสาหกรรมภายในประเทศที่พยายามสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และยกระดับความสามารถของอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการจะได้รับประโยชน์จากการแข่งขันด้วยการปรับตัวให้ทันกับแรงกดดันต่าง ๆ และแสวงหาประโยชน์จากการแข่งขันนั้นได้ สอดคล้องกับ Petaraf (2019) ได้นิยามความสามารถในการแข่งขันว่า เป็นความยั่งยืนของผลตอบแทนเหนือปกติ และความได้เปรียบในการแข่งขันเป็นหัวใจหลักที่ส่งผลต่อผลการดำเนินการ ผู้ประกอบการจะมีวิธีการอย่างไรที่สามารถสร้างความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน และจะอย่างไรให้บริษัทสามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ในวงกว้าง ดังนั้นความสามารถในการแข่งขันจะประกอบด้วย การเพิ่มพูนมูลค่าทางธุรกิจ การเพิ่มกลุ่มลูกค้าใหม่ ความมีมาตรฐานสากล และความผูกพันของลูกค้า Barney (2018) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแข่งขันจะเกิดขึ้นเมื่อบริษัทสามารถสร้างให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและเป็นตลาดที่มีคู่แข่งน้อยราย และความสามารถในการแข่งขันจะเกิดขึ้นเมื่อบริษัทสามารถสร้างผลตอบแทนได้สูงกว่าปกติ สามารถรับผลตอบแทนได้สูงกว่ามูลค่าที่คาดหวังไว้จากทรัพยากรที่ลงทุนไป ซึ่งความสามารถในการแข่งขันจะประกอบด้วย การเพิ่มพูนมูลค่าทางธุรกิจ การเพิ่มกลุ่มลูกค้าใหม่ ความมีมาตรฐานสากล และความผูกพันของลูกค้า Grant (2018) ได้กล่าวว่า บริษัทที่มีลักษณะได้เปรียบในการแข่งขันเหนือคู่แข่งเมื่อบริษัทนั้นได้รับผลตอบแทนสูงอย่างสม่ำเสมอ ไป ซึ่งความสามารถในการแข่งขันจะประกอบด้วย การเพิ่มพูนมูลค่าทางธุรกิจ การเพิ่มกลุ่มลูกค้าใหม่ ความมีมาตรฐานสากล และความผูกพันของลูกค้า และ Thomas (2016) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะความสามารถในการแข่งขัน คือ ผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการทำกำไรสูงอย่างสม่ำเสมอ โดยไป ซึ่งความสามารถในการแข่งขันจะประกอบด้วย การเพิ่มพูนมูลค่าทางธุรกิจ การเพิ่มกลุ่มลูกค้าใหม่ ความมีมาตรฐานสากล และความผูกพันของลูกค้า

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2562)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารระดับกลางขึ้นไปของธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 732 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2566) โดยขนาดกลุ่ม

ตัวอย่างคือ 20 เท่าของตัวแปรที่ศึกษา การศึกษาครั้งนี้มี 15 ตัวแปร (15 x 20) กลุ่มตัวอย่างจึงเท่ากับ 300 คน (Grance J.B., 2008) และใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

2.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 3 คน ตัวแทนผู้ประกอบการธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 13 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 6 ส่วน ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมจัดการ ความสามารถในการแข่งขัน และความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีการตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยผ่านเกณฑ์ด้วยค่า 0.60-1.00 ทุกข้อคำถาม หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.985 จึงนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive) ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอ้างอิง (Inferential) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวัดความตรง (Validity) ด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Source of Data) สำหรับความเชื่อมั่น (Reliability) ได้พิจารณาถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ (Creditability) การพึ่งพากับเกณฑ์อื่นๆ (Dependability) การถ่ายโอนผลการวิจัย (Transferability) และการไม่ลำเอียง (Bias) โดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ที่ได้จากการสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึก นำมาถอดเทปเพื่อให้ได้บทสรุปของข้อคำถามในการสัมภาษณ์

3.3 การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Mixed Method) โดยนำผลการวิจัยเชิงปริมาณที่ได้ค่าอิทธิพลรวม มีค่าน้อยเรียงลำดับที่เป็นจุดอ่อนของการวิจัยเชิงปริมาณ นำไปเป็นหัวข้อสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อเป็นการปิดจุดอ่อนและยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณ ให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

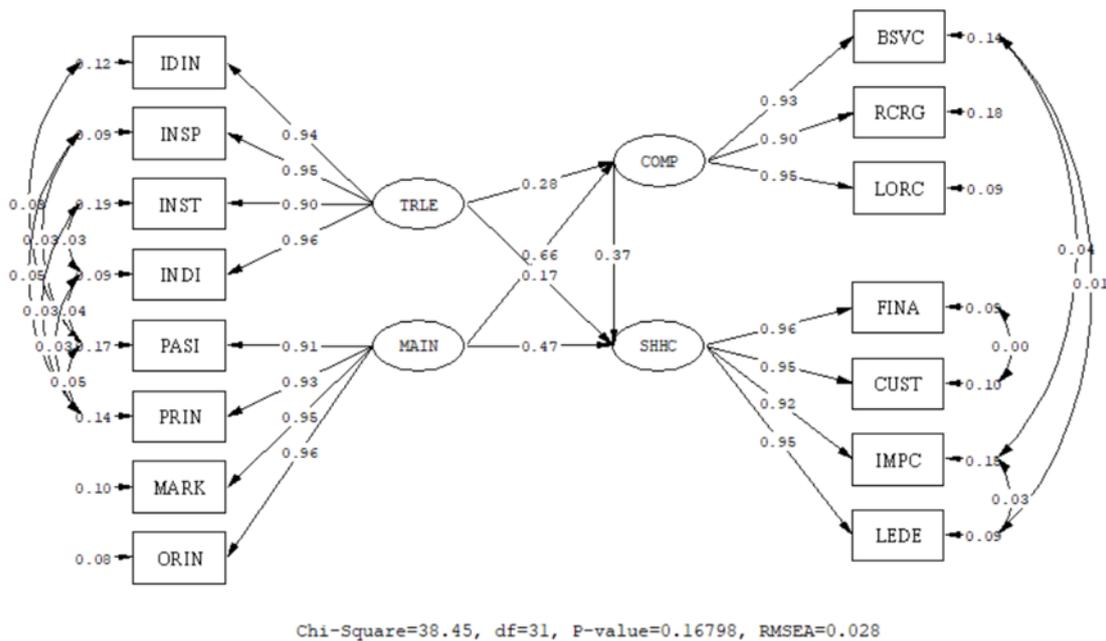
ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมจัดการ และขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 1 แสดงค่าการผ่านเกณฑ์มาตรฐานของแบบจำลองทางเลือก

รายการ	ค่าสถิติ	แบบจำลองตาม สมมติฐาน	แบบจำลอง ทางเลือก
1. Chi-square (χ^2)	*ต่ำใกล้ 0 *เท่ากับ df	529.98 84	38.45 31
Relative Chi-square	ผลหาร(χ^2 / df) < 2.00	6.31	1.24
2. GFI	> 0.90	0.81	0.98
3. AGFI	> 0.90	0.73	0.93
4. RMR	เข้าใกล้ 0.00	0.013	0.008
5. RMSEA	< 0.05	0.133	0.028
6. CFI	*0.00-1.00	0.98	1.00
7. CN	> 200	69.30	400.85

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าของแบบจำลองทางเลือกที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าผ่านเกณฑ์ทุกค่า

ภาพที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์แบบจำลองตามสมการโครงสร้างที่เป็นการจำลองทางเลือกที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หลักจากปรับค่าต่างๆ ของโมเดลแล้ว

ภาพที่ 1 แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์แบบทางเลือก (standardized solution)

จากภาพที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรแฝง และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรประจักษ์มีค่าในเชิงบวกทุกตัว

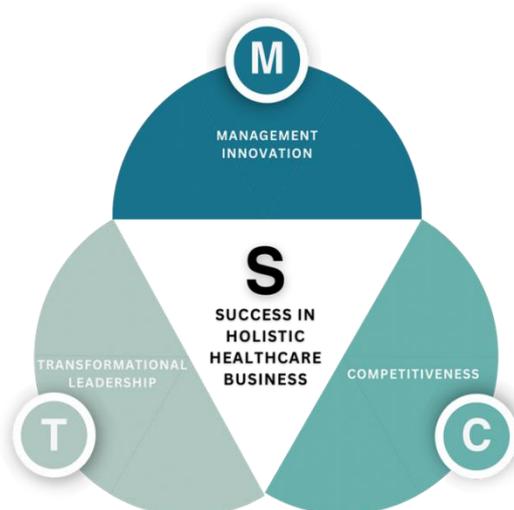

ตารางที่ 2 แสดงค่าสถิติ ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง (DE) ทางอ้อม (IE) อิทธิพลรวม (TE) ของตัวแปรแฝงจากค่า Beta และ Gamma

ตัวแปรตาม	ความสัมพันธ์	ตัวแปรอิสระ			
		TRLE	MAIN	COMP	SHHC
COMP	DE	0.28**	0.66**	N/A	N/A
	IE	N/A	N/A	N/A	N/A
	TE	0.28**	0.66**	N/A	N/A
SHHC	DE	0.17**	0.47**	0.37**	N/A
	IE	0.10**	0.24**	N/A	N/A
	TE	0.27**	0.71**	0.37**	N/A

Chi-Square= 38.45, df= 31, p-value = 0.167, GFI=0.98, AGFI=0.93, RMR=0.004, RMSEA=0.028, CFI=1.00, CN= 400.85

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ภาพที่ 2 แบบจำลองแนวทางเสริมสร้างความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จากภาพที่ 2 พบว่าตัวแบบแนวทางความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีลักษณะดังแผนภูมิภาพประกอบด้วยนวัตกรรมจัดการ ที่มีค่าอิทธิพลรวมต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มากที่สุดรองลงมาคือ ชีตความสามารถในการแข่งขัน และ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ลำดับ เป็นแนวทางความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หรือเป็นแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นหรือเรียกว่า “MCTS Model” M คือ Management Innovation สามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้ประกอบการต้องนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมบริการ นวัตกรรมกระบวนการ และนวัตกรรมองค์การ C คือ Competitiveness สามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดการความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยต้องมีการสร้างมูลค่าเพิ่มของธุรกิจ

การสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง และต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ T คือ Transformational Leadership สามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยต้องมีการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความจำเป็นปัจเจกบุคคล และ S คือ Success in Holistic Healthcare ความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ต้องมุ่งเน้นการเงิน ลูกค้า กระบวนการจัดการภายใน และการเรียนรู้ และการพัฒนา

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้นำเสนอการอภิปรายผล โดยผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผลตามสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.17 ค่า t statistics เท่ากับ 3.19 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มากขึ้นด้วย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของงานวิจัยของ กนกวรรณ ศรีสุนทร (2565) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อปฏิบัติงานของพนักงาน ผลการวิจัยของสุดาวดี เตบุญภูมิ (2566) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลในการบริหารองค์กร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารองค์กร และผลงานวิจัยของพนิดา สัตโยภาส (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของ SMEs ภาคอุตสาหกรรมการผลิตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อผลการดำเนินงานของ SMEs ภาคอุตสาหกรรมการผลิตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.28 ค่า t statistics เท่ากับ 3.38 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน มากขึ้นด้วย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ LIU และ WANG (2022) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลงต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมและความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืนในอุตสาหกรรมไฮเทค ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมและความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืนในอุตสาหกรรมไฮเทค และผลการวิจัยของ Solikin, Thamrin, Majid, & Arifiani (2024) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของบริษัทโดยอิงตามค่านิยมของผู้ประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของบริษัทโดยอิงตามค่านิยมของผู้ประกอบการ

สมมติฐานที่ 3 นวัตกรรมจัดการส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน พบว่า นวัตกรรมจัดการส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.66 ค่า t statistics เท่ากับ 7.49 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามี

ความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อนวัตกรรมการจัดการ เพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน มากขึ้นด้วย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศศิณีภา ศรีกัลยานิวาท (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมขนาดเล็กในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมขนาดเล็กในประเทศไทย

สมมติฐานที่ 4 นวัตกรรมการจัดการส่งผลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นวัตกรรมการจัดการส่งผลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.47 ค่า t statistics เท่ากับ 6.44 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อนวัตกรรมการจัดการ เพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มากขึ้นด้วย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Alfoqahaa (2019) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยความสำเร็จขององค์กรขนาดกลางและขนาดย่อมในปาเลสไตน์ ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมการจัดการส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรขนาดกลางและขนาดย่อมในปาเลสไตน์ และผลการวิจัยของ Kafetzopoulos & Psomas (2018) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของความสามารถเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในการผลิต กรณีศึกษาประเทศกรีซ ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถเชิงนวัตกรรมส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจในการผลิต กรณีศึกษาประเทศกรีซ

สมมติฐานที่ 5 ความสามารถในการแข่งขันส่งผลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ความสามารถในการแข่งขันส่งผลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.37 ค่า t statistics เท่ากับ 6.15 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มากขึ้นด้วย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Khan (2014) ได้กล่าวว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันจะเกิดขึ้นได้เมื่อทรัพยากรของกิจการมีคุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับ Bontis et al., (2010) ได้กล่าวว่า การรักษาความได้เปรียบทางการแข่งขันและประสิทธิภาพที่เหนือกว่าถือเป็นหน้าที่ของทรัพยากรและความสามารถในการแข่งขันขององค์กร นอกจากนี้ความได้เปรียบทางการแข่งขันยังเป็น ปัจจัยที่ส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการดีขึ้น และ Sulisty, & Siyamtinah (2016) ได้ทำการศึกษา ความสามารถเชิงนวัตกรรมของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถทางการตลาด ทักษะความสัมพันธ์และการเพิ่มอำนาจ พบว่า ปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลต่อเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยการกระตุ้นทางปัญญา มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ดังนั้นผู้ประกอบการควรมีการกระตุ้นให้บุคลากรกล้าคิดกล้าตัดสินใจในงานที่ตัวเองปฏิบัติมากยิ่งขึ้น กระตุ้นให้บุคลากรร่วมกันวิเคราะห์ ปัญหาต่างๆ ภายในองค์กร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารงานภายในองค์กร และส่งเสริมให้บุคลากรคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล โดยใช้ข้อมูลและหลักฐานต่างๆ และกระตุ้นให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นมากยิ่งขึ้น

1.2 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า นวัตกรรมจัดการ โดยนวัตกรรมองค์การ มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ดังนั้นผู้ประกอบการต้องมีการพัฒนาระบบที่สะดวกในการเก็บความคิดเห็นและการให้คะแนนจากลูกค้า เพื่อใช้ในการปรับปรุงบริการ ใช้เทคโนโลยีการรักษาความปลอดภัยที่ทันสมัย เช่น กล้องวงจรปิด มีการพัฒนาระบบที่สะดวกในการเก็บความคิดเห็นและการให้คะแนนจากลูกค้า เพื่อใช้ในการปรับปรุงบริการ ใช้ข้อมูลและข้อเสนอแนะจากลูกค้าในการปรับปรุงและพัฒนาบริการ ให้มีคุณภาพสูงขึ้น และสนับสนุนการทำงานร่วมกันและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพภายในทีมผ่านเครื่องมือที่ทันสมัย

1.3 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ชีตความสามารถในการแข่งขัน โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ดังนั้นผู้ประกอบการต้องมีการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ขยายตลาดหรือหาลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย มุ่งเน้นไปที่ตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นเป้าหมายเฉพาะมีการคาดการณ์และการบริหารความเสี่ยงไว้ล่วงหน้า และขยายตลาดโดยการอาศัยข้อมูลจากการวิจัยตลาดและพฤติกรรมของลูกค้ามากยิ่งขึ้น

1.4 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยการเงินมีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ดังนั้นผู้ประกอบการควรมุ่งเน้นให้ธุรกิจมีอัตราการเติบโตของรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีการขยายตัวของธุรกิจเพิ่มขึ้นจากปีก่อน มีความสามารถในการจัดการการเงินและความสามารถในการเก็บรายได้เพิ่มมากขึ้น มีกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้นหลังหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดรวมถึงภาษีและดอกเบี้ย และมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เช่น ค่าบำรุงรักษา, ค่าใช้จ่ายพนักงาน, และค่าสาธารณูปโภคที่ต่ำลง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐโดยเฉพาะที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในประเด็นของของการกำกับดูแลธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ อาทิเช่น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ นวัตกรรมจัดการ เพื่อให้เกิดความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบความสำเร็จธุรกิจดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา แสงกระสังข์. (2564). *Balanced Scorecard: BSC*. ค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2565, จาก <https://kanjana103.wordpress.com>

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2560). Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคงและยั่งยืน. *วารสารการวิจัยและพัฒนา*, 1(5), 56-57.

กัณฑ์กณัฐ สุวรรณรัชภูมิ. (2563). *ภาวะผู้นำกลยุทธ์: รูปแบบของผู้นำยุคใหม่* (วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,

กาญจนา อินทรักษณ์. (2562). *ทฤษฎีองค์การ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เขมมาวีร์ รัชชชุชีพ. (2561). *ทฤษฎีองค์การ*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

คมน์ พันธรักษ์. (2563). *การบริหารธุรกิจ SMEs ในช่วงวิกฤตของโรคระบาด COVID-19*. สาขาวิชาการบริหารปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- จักรวาล วงศ์มณี. (2561). สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจนำเที่ยวไทยและแนวทางการปรับตัวของธุรกิจนำเที่ยวในสภาวะการณที่เปลี่ยนแปลง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(2), 66- 77.
- ชัยพัชร เลิศรักษ์ทวีกุล. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์*. สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2565, จาก <http://www.deonetraining.com>
- ชินนิชา วงศ์สวัสดิ์. (2562). โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจแฟรนไชส์โทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย. *วารสารพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง*, 15(2), 35-52.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2552). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ไทยเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- ณัฐชา เพชรดากุล. (2560). การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย. *วารสาร Quality*, 14(5), 1-4.
- นิตย์ สัมมาพันธ์. (2560). *ภาวะผู้นำ: พลังขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 4(2), 103-111.
- นิรมิตร เทียมทัน. (2555). *BALANCED SCORECARD และยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ปรัชญา เหมสว่าง. (2562). ปัจจัยความสำเร็จของการประกอบธุรกิจร้านอาหารไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา. *Journal of Administrative and Management Innovation*, 8(3), 106 - 115.
- บุญญภณ เทพประสิทธิ์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กร. *วารสารการวิจัยและพัฒนา*, 1(12), 63-78.
- ปรเมช เดชสุระ. (2564). มุมมองการบริหารธุรกิจ. ค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.accrevo.com/articles/item/159>
- พวงรัตน์ เกษรแพทย์. (2556). การศึกษาเขาวนอารมณ์ในฐานะตัวกำหนดความสำเร็จของผู้บริหาร. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 9(1), 21.
- พสุ เษะรินทร์. (2562). *Balance Scorecard: รู้ลึกในการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2562). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์และคณะ. (2560). *การจัดการเชิงกลยุทธ์: Strategic Management*. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- ทัศนาศุ บุญทอง. (2566). *การพัฒนาารูปแบบการบริการสุขภาพแบบวงจรมุ่งปฏิติวิถีใหม่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ตั้งอยู่บนเกาะ*. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)
- สุทธภร จันทรา. (2560). การศึกษาปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจงานบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษา กลุ่มธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพ. *วารสารสุขภาพ*, 2(18), 185- 192
- สมศรี เรืองแก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 25(1), 26 -32
- วิรัช นิภาวรรณ. (2562). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: แมส พลัสลิซซิง.
- ศิริญา ตังนฤมิตร. (2562). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิรินาถ นิรมิตวรรณ. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ขององค์กรเอกชน*. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ,
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2560). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- สมใจ ลักษณะ. (2560). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- อมรศิริ ดิสสร. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้ Balanced Scorecard ของบริษัทในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 12(1), 83-99.
- ไอทีธุรกิจ. (2565). ผู้มีส่วนได้เสีย: ความสำคัญต่อความยั่งยืนของธุรกิจ. ค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2565, จาก <https://today.line.me/th/v2/article/M90w8j>
- อนุชา มีเกียรติชัยกุล. (2564). *การสร้างกลไกการพัฒนาอุตสาหกรรมการแพทย์และสุขภาพในภาคเหนือให้มีขีดความสามารถในการปรับตัวสู่ความยั่งยืน และยกระดับสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืนระดับโลกหลังวิกฤติสถานการณ์ COVID – 19*. หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนา ระดับพื้นที่ (บพท.).
- Almajali, D. A., Masa'deh, R. E., & Tarhini, A. (2020). Antecedents of ERP systems implementation success: a study on Jordanian healthcare sector. *Journal of Enterprise Information Management*, 29(4), 549-565.
- Alkhalidi, R. Z., & Abdallah, A. B. (2022). The influence of soft and hard TQM on quality performance and patient satisfaction in health care: investigating direct and indirect effects. *Journal of Health Organization and Management*, 36(3), 368-387.
- Gomes, J., Romão, M., & Carvalho, H. (2022). Organisational maturity and project success in healthcare: the mediating effect of project management. *International Journal of Healthcare Technology and Management*, 19(2), 91-115.
- Lee, B., Tsui, A. S., & Yau, O. H. (2023). Impact of Balanced Scorecard implementation on company performance of PRC listed companies in the healthcare industry. *Journal of Transnational Management*, 28(1-2), 35-73.
- Mousa, S. K., & Othman, M. (2020). The impact of green human resource management practices on sustainable performance in healthcare organisations: A conceptual framework. *Journal of cleaner production*, 243, 118595.
- Srivastava, S., & Singh, R. K. (2021). Exploring integrated supply chain performance in healthcare: a service provider perspective. *Benchmarking: An International Journal*, 28(1), 106-130.
- Solikin, S., Thamrin, M., Majid, S. A., & Arifiani, L. (2024). Developing company competitiveness based on entrepreneurial values, transformational leadership, and service innovation through organizational performance. *JPPi (Jurnal Penelitian Pendidikan Indonesia)*, 10(1), 417-431.